

Budget 2024-2027

Indhold

Rammerne for budget 2024-2027.....	3
Indsatser for at sikre en økonomi i balance på de enkelte områder	5
Økonomiudvalget.....	5
Udvalget for Beskæftigelse	6
Udvalget for Social Omsorg:	6
Ældre – og sundhedsområdet	6
Voksenhandicapområdet	7
Udvalget for Læring	8
Skoler.....	8
Dagtilbud	9
Børn og Familie	9
Vækst, Teknik og Fællesskab.....	10
Udvalget for Fællesskab	10
Udvalget for Teknik & Miljø	11
Udvalget for Vækst & Klima	11
Anlæg og infrastruktur i perioden 2024-2027	13
Effektiv styring af anlæg, jord og ejendomme.....	16
Yderligere initiativer i 2024.....	19
Finansiering	20
Afsluttende bemærkninger.....	21
Bilag 1: Tiltag	21
Bilag 2: Hovedoversigt.....	25

Rammerne for budget 2024-2027

Det gode liv i Hedensted – velfærd og en kommune i balance skaber vi sammen

Hedensted er og skal være en kommune med plads til det gode liv. En kommune med vægt på fællesskab, hvor alle bidrager til at udvikle og styrke vores mange lokalsamfund i et forpligtende samarbejde imellem kommunen, borgere, lokalområder og virksomheder. Vi vil fællesskabet, partnerskabet og samarbejdet, der fungerer og bidrager til gode betingelser for udvikling for alle. Det stiller krav til måden, vi er sammen med hinanden på.

Budget i balance trods svære økonomiske rammer

De seneste år har budt på stramme økonomiaftaler mellem regeringen og KL, som ikke dækker den situation, som kommunerne – og særligt Hedensted Kommune står i – og hvor de kommunale velfærdsområder ikke er prioriteret på niveau med tidligere. Fra 2023 til 2024 løfter økonomiaftalen Hedensted Kommunes budget til service, men de tilførte midler er primært kompensation ifm. pris- og lønfremskrivninger.

Sammen med alle landets kommuner oplever vi i Hedensted Kommune i disse år et stigende gab, mellem den stigende velstand blandt vores borgere og deraf følgende forventninger til velfærdsydelserne, og den reelle velfærd der kan leveres i forhold til stigende demografisk pres, og manglende kompensation for de stigende økonomiske udfordringer på flere velfærdsområder.

Hertil kommer Hedensted Kommunes i forvejen vanskelige økonomiske situation, som overvejende skyldes det kommunale tilskuds- og udligningssystem, som år for år skævvrides til ugunst for Hedensted Kommune med en tilskudsreduktion på minimum 30 mio. kr. årligt og kommuner med lignende socioøkonomisk og demografisk sammensætning. Situationen er særligt paradoksal, idet Hedensted Kommune i de senere år har oplevet og fortsat oplever en stærk økonomisk vækst i kommunen, blandt andet kendetegnet ved meget lav ledighed. Derfor vil Hedensted Kommune fortsat arbejde for en ny udligningsreform, som kan rette op på denne ubalance.

En tro på fremtiden – og fortsat vækst i balance

Hedensted Kommune er og vil fortsat være en vækstkommune, og vi har i aftalen lagt vægt på et budget med fortsat fokus og tro på væksten. Det er med vækst i balance, at vi skal finansiere fremtidens velfærd og de udfordringer, som kommunen fortsat står overfor. Vi har således tiltro til fortsat stor vækst i arbejdspladser og indbyggere i perioden 2024-27 – større end staten tilsiger. Derfor har vi baseret budgettet på selvbudgetteringsprincippet med et forventet merprovenu på 64,2 mio. kr.

Et godt liv i Hedensted udlevet gennem forpligtende fælleskaber, smidige processer i vores samarbejde med hinanden og med en vækst i balance, der sikrer penge til velfærd. Det er fundamentet for Kommunalbestyrelsens strategi, og det er også fundamentet for forligspartierne Danmarksdemokraterne, Dansk Folkeparti, Konservative Folkeparti, Rune Mikkelsen, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Venstre, som den 28. september 2023 har indgået budgetaftale for Hedensted Kommune for budgetåret 2024 og overslagsårene 2025 – 2027.

Væsentlige prioriteringer

På den baggrund er det lykket forligspartierne at tilføre områderne yderligere i alt 54,7 mio. kr. i 2024 samt fjerne en ellers vedtaget "grønthøster"-besparelse på 20 mio. kr. i 2024 og overslagsårene. Disse midler skal være med til at håndtere nogle af de strategiske udfordringer på områderne. De samlede strategiske udfordringer forudsætter dog fortsat en vis omprioritering indenfor budgetrammerne på de enkelte områder for at sikre et budget i balance.

Samtidigt er der med dette budgetforlig enighed blandt forligspartierne om en ny prioritering og periodisering af nogle af de anlægsprojekter, som har indgået i tidligere budgetforlig. Forligspartierne er enige om en investeringsoversigt, som indebærer iværksættelse og fortsættelse af de anlægsprojekter, som er absolut nødvendige ift. kommunens udvikling og borgerne.

Som afsæt for budgettet er der gennemført en inddragende proces, hvor høringssvar og dialogerne i processen har udgjort et vigtigt kvalificerende, demokratisk grundlag for parterne.

Indsatser for at sikre en økonomi i balance på de enkelte områder

Herunder er oplistet en række af de tiltag, som forligspartierne er enige om, og som afspejler, at vi fortsat skal arbejde for 1) Vækst i balance, 2) Smidige og effektive processer og 3) Forpligtende fællesskaber.

Økonomiudvalget

For at sikre en økonomi i balance får Økonomiudvalget tilført i alt 14,6 mio. kr. til pris- og lønfremskrivning.

Forligspartierne er bevidste om, at væksten er en altafgørende faktor i at sikre en økonomi i balance for kommunen – også på sigt.

Denne vækst understøttes og styrkes gennem blandt andet fremsynet planlægning, god og opsøgende kontakt med og sagsbehandling for borgere og virksomheder. På den baggrund er forligspartierne enige om at prioritere midler til at sikre et bæredygtigt budget til kerneområdet Vækst, Teknik og Fællesskab. Dette vil sikre den rette bemanding til de mange tiltag på området med fokus på fortsat balanceret vækst.

Forligspartierne er endvidere enige om at prioritere midler til at imødekomme tre strategiske budgetudfordringer i form af håndtering af tværgående dækning af øget udgiftsniveau på barsel, forsikringer og drift af 400 it-systemer.

Der er med forliget fortsat udfordringer, som ikke imødekommes gennem tilførsel af midler og dermed skal håndteres inden for udvalgets bevillingsramme.

Forligspartierne er enige om, at det betyder gentænkning og omprioritering af bl.a. honorarmodellen på anlægsinvesteringsområdet samt et genbesøg af mulighederne for konkurrenceudsættelse af kommunale opgaver. Herunder skal der gennemføres et bankudbud.

Fokus på kompetenceudvikling

Et væsentligt element i indsatsen for rekruttering og fastholdelse og sikre en robust organisation er kontinuerlig kompetenceudvikling. Forligspartierne er derfor enige om at øge midlerne til kompetenceudvikling med 0,3 mio. kr. i 2024 og overslagsårene.

Landsbyggerfond

Der ligger allerede en lang række stærke projekter i arbejdsrummet ift.

planlægning for almenyttige boliger i kommunen. De fleste af disse projekter kan ikke realiseres ift. rammen på tre millioner kroner. Der er god økonomi og klangbund i at investere i udviklingen af almenyttige boliger - også ift. kommunal

udligning og tilførsel af midler. Derfor er forligspartierne enige om at tilføre området yderligere kr. 3 mio.

Udvalget for Beskæftigelse

For at sikre en økonomi i balance er forligspartierne enige om at tildele Udvalget for Beskæftigelse i alt 54,2 mio. kr. til håndtering af lovændringer, forhøjede udgifter til overførselsindkomster mv.

Hedensted Kommune er blandt de kommuner med den laveste ledighed, ligesom vi netop har indtaget en førsteplads i Erhvervsklimamålingen i Dansk Industri i at sikre arbejdskraft til kommunens virksomheder. Med dette budget ønsker forligspartierne at sikre denne position og er i den forbindelse enige om at iværksætte investeringstiltag på beskæftigelsesområdet med det formål at fastholde vores styrkeposition.

De fire investeringsmodeller, som forventes at mindske udgifterne til området med 3,6 mio. kr., er rettet mod virksomheders fastholdelse og opkvalificering af medarbejdere samt at mindske antallet af borgere på offentlig forsørgelse. Det drejer sig konkret om investering i:

- Hotline for virksomheder
- Opkvalificering
- Ekstra indsats for voksne
- Socialt frikort

Udvalget for Social Omsorg:

For at sikre en økonomi i balance har Udvalget for Social omsorg fået tilført i alt 34,5 mio. kr. til at imødekomme et stigende antal borgere, ændret lovgivning og pris- og lønfremskrivninger.

Ældre – og sundhedsområdet

Det har været afgørende at sikre et bæredygtigt driftsbudget for Kærminde Plejehjem, som er den største strategiske budgetudfordring på området. Kærminde Plejehjem er med sine værdier, sin arkitektur, medarbejdertænkning og faglighed med til at skabe gode og trygge rammer for mennesker med demens. I budgetforliget afsættes derfor 16,4 mio. kr. i 2024 stigende til 32,4 mio. kr. i 2027 til Kærminde Plejehjem. Sammen med øvrige tiltag inden for området, betyder det en varig økonomi i balance for Kærminde.

De øvrige tiltag indebærer, at der skal ske en gentænkning og omprioritering af ressourcer indenfor området. Konkret i forhold til Kærminde betyder dette:

- Realisering af forslag om gentænkning af demensområdet som præsenteret for udvalget for Social omsorg april 2023. Dog er forligspartierne enige om,

at det fortsat skal være muligt for pårørende til demente at få aflastning i eget hjem.

- Øget antal solgte pladser til Kærminde på baggrund af interesse fra andre kommuner.
- Udskydelse af tidspunkt for fuldt implementering af køkken på Kærminde

For at sikre et budget i balance er der behov for gennemførelse af flere tiltag indenfor udvalgets budgetramme. Forligspartierne bakker op om, at der som konsekvens heraf reduceres i ernæringsteamet svarende til 0,350 mio. kr. årligt.

Gentænkning af midler til aktiviteter i samarbejde med civilsamfundet

Forligspartierne bakker derudover op om gentænkning og målretning af midler til aktiviteter til ældre borgere, som tager afsæt i kommunen sigtepunkt omkring forpligtende fællesskaber, og som kan bidrage yderligere til udvikling af vores velfærd. Formålet er at skabe en helhedsløsning omkring den enkelte borger, hvor relationer og netværk i det civile liv spiller sammen med kommunens kerneopgaver og skaber merværdi for borgerne. Forligspartierne er på den baggrund enige om, at det samlede budget til aktiviteter reduceres. Dog må reduktionen ikke berører aktiviteterne på plejhjemmene

Samtidigt er forligspartierne enige om at afsætte yderligere midler til Seniorrådet med henblik på at understøtte Seniorrådets aktiviteter for ældre borgere.

Forligspartierne vælger dog at fastholde, at der ikke skal være egenbetaling ved kørsel til daghjem for at sikre større tilgængelighed i at indgå i fællesskaber.

Mere rengøring til ældre borgere

Ældre medborgere skal sikres den mest basale støtte. Derfor er forligspartierne enige om at øge rengøringstiden i rengøringspakke 1 fra gennemsnitligt 20 minutter hver anden uge til gennemsnitligt 30 minutter hver anden uge.

Voksenhandicapområdet

Der har i en årrække været en stigning i antallet af borgere med behov for hjælp på Voksenhandicapområdet. Det udfordrer de økonomiske rammer på området. Samtidigt er Hedensted Kommunes udgifter til området højere end mange sammenligningskommuner og i den høje ende på landsplan.

Derfor bakker forligspartierne fortsat op om Handleplan for Voksne med handicap 2023-2026. Effektiviteten af handleplanen er i en god gænge, og der tages udgangspunkt i et ønske om at skabe en udvikling af området, der er helhedsorienteret og tager udgangspunkt i den enkeltes drømme og mål, såvel som ønske om selvbestemmelse og om at være til værdi for fællesskabet. Samlet er der afsat 62,9 mio. kr. af kommunekassen i perioden 2023-26 til at finansiere den økonomiske handleplan for området.

I forbindelse med arbejdet med at sikre en bæredygtig økonomi på området for voksne med handicap, er forligspartierne enige om, at kommunens botilbud skal understøttes i arbejdet med at sikre beboernes selvbestemmelse og deltagelse i fællesskaberne gennem aktiviteter i og udenfor botilbuddet. Området tilføres derfor 2,4 mio. kr. Mennesker er forskellige og har forskellige ønsker og behov. Det gælder også for beboerne i vores botilbud. Midlerne øremærkes derfor ikke noget bestemt. Det enkelte botilbud skal selv, i samråd med beboerne, vurdere, hvordan midlerne bedst anvendes, så de kommer flest mulige til gavn. Midlerne adresserer tidligere reduktioner på ferie, ledsagelse og pædagogiske måltider.

Udvalget for Læring

For at sikre en økonomi i balance er forligspartierne enige om, at Udvalget for Læring tilføres i alt 50 mio. kr. til at håndtere et stigende antal børn, ændringer som følge af Barnets lov samt pris- og lønfremskrivning.

Skoler

Forligspartierne bakker i den forbindelse endvidere op om Balanceplanen for balance mellem almen- og specialområdet. De seneste år er der oplevet en stigende udgift til segregering, som er en stor strategisk budgetudfordring for skoleområdet. Udvalget for Læring har januar 2023 derfor godkendt en Balanceplan for balance imellem almen- og specialområdet i Læring. Balanceplanen indeholder anbefalinger og tiltag til den videre proces med at udvikle stærkere og endnu mere inkluderende fællesskaber samt sikre ressourcer til mere varierede og tilpassede læringsmiljøer.

Balanceplanen indebærer en faseopdelt indfasning med tilhørende forventet besparelse på udgifterne til segregeret specialundervisning. Forligspartierne bakker op om en bæredygtig løsning af denne udfordring ved, at området i får fuld dækning af segregeringsudfordringen i 2024, med forudsætning om, at merudgifterne støt mindskes i 2025 og 2026, og at balanceplanen har fuld effekt i 2027.

Skolerne er godt i gang med at omsætte politikkenes pejlemærker til praksis, budgetudfordringerne til trods, og balanceplanen adresserer de nødvendige faglige og økonomiske tiltag. Men de er udfordrede.

”Hvordan skaber vi den rigtige balance mellem almen og specialområdet, børnefællesskaber, sammenhænge og overgange”. De spørgsmål ønsker forligspartierne at adressere. Derfor igangsættes en hurtigt arbejdende arbejdsgruppe med bred repræsentation under udvalget for Læring til at dykke ned i spørgsmålene og komme med anbefalinger til styrkede handlemuligheder. Dette med formålet at leve op til skolepolitikens ambitioner og visioner. Arbejdsgruppen afleverer sine anbefalinger inden udgangen af juni 2024.

Forligspartierne er enige om, at dialogen tager afsæt i den struktur, vi kender i dag. Det er afgørende for det videre arbejde, at der skabes arbejdsro til skolerne og plads til at koncentrere sig om faglige udfordringer og kvalitet.

Erhvervsklasser

Forligspartierne er enige om, at der skal igangsættes flere initiativer, der kan yderligere styrke samspillet mellem skoler og virksomheder, og der afsættes 1,0 mio. kr. i 2024 til indsatsen. Der ses positive erfaringer med etablering af erhvervsklasser og virksomhedssamarbejde i samspil med elever, der har det svært med en almindelig skolegang, og det vurderes, at de positive erfaringer fra Juelsminde og Skolen I Midten kan med fordel udbredes til flere skoler.

Dagtilbud

Forligspartierne er bevidste om, at der er andre strategiske budgetudfordringer, som ikke imødekommes af tilførsel af yderligere midler, som derfor skal håndteres indenfor den eksisterende ramme, hvilket kræver en gentænkning og omprioritering af ressourcer indenfor området. Forligspartierne bakker op om, at dette specifikt håndteres ved en justering af tildeling i forhold til minimumsnormering samt en harmonisering af åbningstider i dagtilbud i kommunen.

Derudover tilføres området midler i 2024 til at imødekomme lønsumsudfordringer i stordagplejen.

Samtidigt forlænges forhøjet pris til hjemmepasning i 2024, svarende til 0,4 mio. kr. i 2024, således at området understøttes frem til, at ny dagsinstitution på Årupvej står færdig.

Sampasning i ferieperioden fastholdes på de nuværende to uger.

Børn og Familie

For at sikre en realisering af smidige processer som besluttet i Barnets lov har forligspartierne fastholdt opnormeringen på børne- og familieområdet. Dette betyder en opnormering af området til implementeringen af Barnets lov, som indebærer større krav til indsatsen i kommunerne. Med implementeringen af barnets lov skal vi fortsat have fokus på tidlig forebyggelse.

Vækst, Teknik og Fællesskab

Udvalget for Fællesskab

For at sikre en økonomi i balance er forligspartierne enige om at tilføre området 3,9 mio. kr. til håndtering af ændret lovgivning og pris- og lønfremskrivning.

Delvis tilbagerulning af reduktion af lokaletilskud

For at sikre et budget i balance for 2023 var det nødvendigt at reducere i udgifterne under Udvalget for Fællesskab ved at gennemføre reduktion i lokaletilskud til idrætshaller. Forligspartierne er enige om at tilbagerulle en del af reduktionen i lokaletilskud til idrætshaller, svarende til 2 mio. kr. årligt.

Forligspartierne er endvidere enige om, at dette suppleres af udvikling og gennemførelse af en økonomisk strategi for kultur- og fritidsområdet.

Økonomisk Strategi for kultur- og fritidsområdet

Formålet med en ny økonomisk strategi på Kultur- og Fritidsområdet vil være at få opstillet en række principper og pejlemærker for lån, tilskud og driftaftaler i fremtiden.

Det indebærer bl.a. en kortlægning af de nuværende tilskudsmodeller og rammer, samt igangsættelsen af proces, som skal lede frem til både en større grad af gennemsigtighed og harmonisering, og en række nye styringsprincipper, der skal medvirke til en samlet bæredygtig økonomisk model for både kommunen, de selvejende institutioner, haller og foreninger, herunder svømmehaller. Der afsættes 0,3 mio. kr. i 2024 til ekstern analyse af området, der kan komme med anbefalinger til en kommende bæredygtig og transparent økonomisk strategi for området.

Større udbredelse af kulturtilbud

Hedensted Kommune rummer en række forskellige kulturaktiviteter. Forligspartierne ønsker at styrke de kulturelle fællesskaber gennem #OplevKulturen, hvor frivillige kan oprette egne kulturtilbud og dermed styrke udbredelsen af tilbud på tværs af kommunen, hvilket også er i tråd med biblioteksstrategien. Derfor afsætter forligspartierne 0,2 mio. kr. i 2024.

Pulje til råd

I tråd med fokus på at styrke de forpligtende fællesskaber og partnerskaber ønsker forligspartierne at understøtte de frivillige kræfter i diverse råd i kommunen. Dette gøres ved at etablere en pulje, hvor råd ved ansøgning kan få midler til mindre projekter. Udvalget for Fællesskab vil tage stilling til ansøgningsproces og kriterier. Et af de første initiativer vil være etablering af et kulturråd.

Bedre kollektive transportmuligheder

Hedensted Kommunes kollektive trafik er udfordret af de store afstande og den decentrale struktur. Forligspartierne ønsker derfor at styrke Flexturordningen ved at etablere yderligere knudepunkter. Oprettelse af knudepunkter giver Hedensted Kommunes borgere mere fleksible transportmuligheder til rimelige priser, nu hvor økonomien på den kollektive trafik er presset og der kontinuerligt laves besparelser på området. Forligspartierne afsætter således 0,2 mio. kr. i 2024 til etablering af flere knudepunkter.

Julebussen har holdt en pause grundet corona mm. men den kører igen.

Partnerskab omkring veteranpolitikken

Veteranpolitikken beskriver, hvordan Hedensted kommune vil hjælpe den enkelte veteran og dennes familie med at komme igennem de udfordringer der i systemet, denne ordning har fungeret i en årrække ved en veterankoordinator.

Forligspartierne ønsker at indgå partnerskaber om at iværksætte aktiviteter, som rækker ud over den enkelte veterans personlige behov. Til formålet afsættes 0,1 mio kr. i 2024.

Der samarbejdes fortsat om etablering af Byens Hus i Løsning, og hensigtserklæringen fra sidste år om mulighed for fremrykkelse af projektet fastholdes.

Udvalget for Teknik & Miljø

For at sikre en økonomi i balance er forligspartierne enige om at tilføre området i alt 1,1 mio. kr. til håndtering af blandt andet pris- og lønfremskrivning.

Rene byer

Efter flere år med nye anlæg uden medfølgende drift, har det været nødvendigt at skære ned på hyppigheden af pasningen af de grønne arealer. Forligspartierne vil med midlerne i aftalen sikre øget ukrudtsbekæmpelse ude i de offentlige arealer, svarende til 1 mio. kr. årligt.

Der er enighed om fortsat fokus på vores vej og stiplaner, herunder forbindelsen mellem Hornsyld og Hedensted.

Udvalget for Vækst & Klima

For at sikre en økonomi i balance er forligspartierne enige om at tilføre området i alt 0,3 mio. kr. til håndtering af blandt andet pris- og lønfremskrivning.

Prioritering af klimaindsatsen

Forligspartierne er enige om en fortsat prioritering af klimaindsatsen. Hedensted Kommune er begunstiget af stadig stigende bosætning, et erhvervsliv i vækst og et

stærkt landbrug. Det er grundlaget for en række allerede eksisterende og kommende partnerskaber, hvor vi i forpligtende fællesskaber finder løsninger og bliver stærkere sammen. Klimapartnerskabet med landbruget i Hedensted Kommune er et af de bedste eksempler på, hvordan vi sammen kan endnu mere, til gavn for både klimaet, landbruget og kommunen som helhed. Vi ser frem til flere gode løsninger for lavbund, skovrejsning og meget andet.

Vi skal i et stærkt partnerskab med vores erhvervsliv bringe os på forkant med den grønne erhvervsudvikling, da det giver en konkurrencefordel og mulighed for at tiltrække nye virksomheder. Vi skal også i forpligtende fællesskaber med borgere og virksomheder sikre en klimarobust kommune, der kan håndtere fremtidens klimaudfordringer.

Disse forpligtende fællesskaber omkring den grønne omstilling er afhængige af, at Hedensted Kommune er en aktiv medspiller og igangsættende kraft, som sikrer smidige og effektive processer, der gør det lettere for borgere og virksomheder at indgå i den grønne omstilling. Cirkulær økonomi er en af de bærende elementer i den grønne omstilling og vi skal derfor arbejde målrettet videre i dette spor.

Derfor er forligspartierne enige om at afsætte 0,6 mio. kr. i 2024 til at skabe en konkret model for partnerskaber mellem kommunen, de af vores virksomheder, som i forvejen indtager styrkepositioner inden for den grønne omstilling, samt uddannelsesinstitutioner og fonde. Hedensted Kommunes tilskud til Compas ophører, men erfaringerne fra Compas inddrages i udviklingen af partnerskabsmodellen. De grønne iværksættere i Compas tilbydes fortsat at leje sig ind på Danmarksvej.

Skovrejsning

Der er enighed om at understøtte de igangværende initiativer omkring skovrejsning med udpegning af egnede kommunale arealer. Samtidigt understøtter forligspartierne fortsat organisationer og private i skovrejsningsprojekter.

Anlæg og infrastruktur i perioden 2024-2027

Forligspartierne ønsker at arbejde videre med at gøre Hedensted Kommune til en attraktiv bosætnings- og erhvervskommune, og det kræver fortsatte anlægsinvesteringer. Rammerne omkring kommunens økonomi er stramme, og det betyder, at ikke alle nødvendige anlæg kan iværksættes, men de mest nødvendige anlæg prioriteres.

Forligspartierne er enige om at arbejde frem mod opfyldelse af pejlemærket omkring anlægsinvesteringer på 90 mio. kr. årlige i den økonomiske politiske politik ud fra en trappemodell, således at der prioriteres anlæg for 88,8 mio. kr. i 2024 stigende til 108,4 mio. kr. i 2027.

På den baggrund er forligspartierne enige om en revideret investeringsoversigt, som i budgetperioden 2024-2027 indebærer iværksættelse og fortsættelse af de anlægsprojekter, som er absolut nødvendige ift. kommunens udvikling og borgerne:

INVESTERINGSOVERSIGT 2024 - 2027

	2024	2025	2026	2027
Udvalget for Læring	41,8	33,0	25,5	37,0
Daginstitution Årupvej, Hedensted	29,0			
Daginstitution Lille Dalby, Hedensted		32,0		
Dagpleje/vuggestuekapacitet	7,0			
Løsning skole - indeklime	3,8			
SIM faglokaler				12,0
Hedensted Udearealer	2,0	1,0	0,5	
Facilitetsplan Læring			25,0	25,0
Udvalget for Social Omsorg	1,0			
2 hjemmeplejegrupper Rask Mølle	1,0			
Udvalget for Fællesskab	3,1	3,9	4,4	3,0
Nedrivningspulej (by og land)			2,0	2,0
Varmekonverteringer i de komm ejd. - væk fra gas	2,7	3,9	2,0	1,0
Lokal udviklingsplan for landsbyer	0,4		0,4	

Udvalget for Vækst og Klima	5,2	15,5	38,9	25,4
Pulje til centerbyer		1,5	4,8	6,5
Renovering af Trykkeriparken	0,7			
Udviklingstiltag Juelsminde Havneområde		3,0	3,0	12,0
Byenshus, Løsning			16,5	
Spejderhus i Rask Mølle		1,0	1,0	
Pulje - kommuneplantillæg		3,0	8,0	10,0
Højvandssikring af Juelsminde	3,5	5,0	4,5	
Klimalavbundsundersøgelser		2,0	1,1	-
Midtbyplan Hedensted	0,5			3,1
Hedenstedsøerne	0,5			
Udvalget for Teknik og Miljø	40,4	9,4	32,7	44,0
<u>Natur, Vej og Anlæg</u>				
Renovering af vejbroer			1,0	1,0
Sideudvidelse af mindre veje			2,0	2,0
Omfartsvej øst om Hedensted	26,0	12,0		
Pulje til trafiksikkerhedsprojekter			1,5	1,0
Overholm Omfartsvej Hedensted Syd		10,8	13,2	
Projekt Gudenåstien - fra kilde til fjord	0,5	0,5		
Cykelstipulje til prioritering Glud/Horsens				11,0
Ombygning Kirkevej og Brædstrupvej, Tørring		0,2		
Pulej til renovering/opgradering af fortove			2,0	2,0
Pulje til mindre vej-og ombygningsprojekter			1,0	1,0
Renovering af ældre boligveje			1,0	1,0
Afledt arb. efter forsyningsvirksomheder aktiviteter		1,5	2,0	2,0
Cykelsti forb. Årupvej Valenciavej til Vestre Ring	4,5			

Pulje til asfaltarbejder			9,0	9,0
Trafiksikkerhedsplan 2025-2029		0,5		
Cykelsti fra Øster Snede til Løsning				14,0
Trafiksikkerhedsplan Sneppevej	1,5			
Trafikplan Løsning Skole	0,6			
Trafiksikkerhed/asfalt	3,5			
Få det gjort-pulje	1,0			
Nedrivningspulje	2,0			
<u>Byggemodning, køb og salg af jord</u>	-	-	-	-
Kildeparken Hedensted 003324 salg	2,0			
Karrosserivej, Hedensted salg	1,0			
Fredsbovænget Korning etape 1 002350	0,5			
Høkervænget, Barrit 002342	0,4			
Stenkærgård etape 3-4-5 002351	0,1			
Skovhavegård, Stouby	0,7			
Follerupgårdvej, Tørring	1,0			
Fjordplantagen, Glud		0,5		
Guldagerparken, Ølholm		0,7		
Tykmosevænget, Lindved		0,2		
Erhvervsvej Daugård 003326	0,6			
Erhvervsparken Ølholm, etape 3	0,5			
Indtægt Jordsalg Erhverv syd		-		
		17,5		
<i>Låneoptagelse</i>	-	2,7	-	3,9
			-	2,0
				-
				1,0
I alt	88,8	57,9	99,5	108,4

Effektiv styring af anlæg, jord og ejendomme

Hedensted Kommune forvalter anlæg, jord og ejendomme for mange millioner årligt. De stramme rammer for kommunens økonomiske understreger blot vigtigheden af at sikre en effektiv og professionel forvaltning af disse aktiver. Forligspartierne er således enige om at fortsætte og udbygge arbejdet med at sikre en effektiv styring af anlæg, jord og ejendomme.

Anlægsstyring og investeringsoversigt

Som led i den økonomiske politik er der i 2023 arbejdet med en indsats omkring anlægsstyring.

Det har været nødvendigt at få taget hånd om en stigende mængde anlægsønsker, som ad åre har medvirket til en usikkerhed omkring kommunens likviditet. Det skal ses i sammenhæng med, at kommunen aktuelt har et relativt lille (vedtaget) anlægsbudget for 2023, men til gengæld har haft relativt store overførsler på igangværende projekter mellem de enkelte budgetår.

Indsatsen har derfor handlet om at sørge for et bedre overblik over kommunens samlede anlægsøkonomi ved at sikre, at finansieringen til de anlæg, som der ønskes gennemført, er afsat på budgettet. På den måde reduceres mængden af tillægsbevillinger og usikkerheden omkring kommunens likviditet.

Forligspartierne er enige om ovennævnte investeringsoversigt for 2024, som er bygget op efter, at anlæggene er retvisende, hvad angår aktualitet, prioritering og periodisering. Anlægsudgifterne er placeret i det år, hvor midlerne er forventet anvendt således, at den også kan anvendes som et likviditetsmæssigt styringsredskab. Opdelingen i oversigten er lavet, så anlægsprojekterne er delt op efter hvert udvalg. Prioriteringen består af især nødvendig udvidelse af kapaciteten på børneområdet samt nødvendig infrastruktur i kommunen.

Igangværende projekter

Der er i anlægsoversigten indarbejdet puljer til prioritering for at imødegå de forskellige private udviklingstiltag i kommunen. Det er på nuværende tidspunkt vanskeligt at pege på det præcise udførelstidspunkt. Der er derfor behov for, en pulje til at imødegå, når private udviklere er klar med konkrete projekter, som udløser nødvendig kommunal infrastruktur, som understøttelse til boligudviklingen, defineret i kommuneplanen.

Herudover er der etableret en pulje til for projektering og etablering af anlæg, finansieret af salg af kommunale jordlodder. Kommunens behov for udvikling og udførelse af anlægsprojekter er større end det begrænsede anlægsramme. Derfor vil

der på denne måde, være mulighed for at fremrykke eller prioritere anlægsprojekter, såfremt kommunen lykkes med den planlagte salg af jord.

Principper for fremtidens jordforsyning i Hedensted Kommune

I Budget 2023 satte forligspartierne fokus på "styring af jordforsyningsområdet" og der var enighed om, at der skal sikres en strammere styring af jordforsyningsområdet. Der skal indføres en ny styringsmodel for området, så investeringer hurtigere tjener sig ind for kommunen. Ligeledes blev det besluttet, at der skal ske et frasalg af overskydende grunde med et mål om indtægter på 30 mio. kr. i perioden.

I april 2023 besluttede Kommunalbestyrelsen en ny økonomisk politik for Hedensted Kommune. Heri er beskrevet, at jordforsyningsområdet, som omfatter køb og salg af grunde til bolig- og erhvervsformål samt byggemodningsudgifter i forbindelse hermed, som udgangspunkt budgetlægges udgiftsneutralt efter hvile-i-sig-selv-princippet. Dette kan dog fraviges på kort sigt, for eksempel i tilfælde med særlige strategiske opkøb og salg af jord.

Der skal i forbindelse med udmøntning af ny styringsmodel i 2024 for jordforsyningsområdet udarbejdes konkrete principper for opkøb og prioritering af salgsindtægter.

Salgsindtægter, som rækker udover det nødvendige til, at jordforsyningen kan hvile i sig selv, skal prioriteres til veje, samt til effektivering af dele af facilitetsplanen læring, som blandt andet indebærer et renoveringsprogram for skolerne.

Optimal udnyttelse af kommunens ejendomme og bygninger

Forligspartierne ønsker med budget 2024 endvidere at sætte yderligere fokus på den optimale udnyttelse af de kommunale ejendomme og bygninger.

Kapacitetsudvalget fortsætter

Med budget 2023 blev det besluttet at nedsætte et kapacitetsudvalg, som fik til opgave at komme med forslag til at reducere kommunens lejeudgifter, at udnytte kommunes bygninger bedst muligt, nedsætte de samlede udgifter til bygninger og lokaler og samle de administrative funktioner på færre adresser. Opgaven skulle løses uden at ændre på antallet af skoler.

Kapacitetsudvalget har i juni 2023 afleveret deres første anbefalinger, som nu er på vej til at blive realiseret gennem bl.a. salg af ejendomme, og organisationsprojektet "Tættere Sammen" som skal føre til en bedre og mere fleksibel udnyttelse af de administrative huse.

For at kunne arbejde målrettet med kommunens ejendomme, er der behov for en langsigtet plan. Kapacitetsudvalgets arbejde fortsætter derfor i 2024 mhp. udarbejdelsen af en ny indstilling til Kommunalbestyrelsen, som yderligere skal udnytte de kommunale kvadratmeter bedst muligt.

Kapacitetsudvalget nedsættes som en politisk arbejdsgruppe under Økonomiudvalget, og der skal udarbejdes et revideret kommissorie som det første.

Indtægter fra salg af ejendomme i forlængelse af Kapacitetsudvalgets arbejde henføres til en pulje under Økonomiudvalget, som kan disponeres til renoveringer og ombygninger, som led i flytninger og i udnyttelsen de samlede "kloge km²".

Yderligere initiativer i 2024

Handel hvor dit hjerte bor

"Lokal handel" skal som en del af vækst indsatsen i kommunen gøres til et særligt fokusområde. Der ønskes styrket fokus på at handle lokalt alle steder, hvor udbudsregler eller andet ikke forhindrer lokalt indkøb. Det skal overvejes, hvilke yderligere tiltag, der kan gøres for at fremme det lokale handelsliv som del af at skabe attraktive bo- og levesteder i kommunen.

Finansiering

Aftalen om et budget i balance finansieres primært ved at ændre det budget, der blev godkendt ved 1. behandlingen på følgende punkter:

- Kommunen vælger selvbudgettering pba. en klar forventning om en bedre udvikling i Hedensted Kommune i 2023 end antaget af staten. Dette forudsættes af give en merindtægt på 64,2 mio. kr.
- Kommunen vælger lånoptag på 6 mio. kr. i 2024 som bevilget af ministeriet.

Det samlede forligsmateriale omfatter budgettet vedtaget af Kommunalbestyrelsen ved 1. behandling af budgettet for 2024-2027 den 20. september 2023, denne budgetaftale, anlægsoversigt og ny hovedoversigt.

Afsluttende bemærkninger

Budgetforliget indgås under forudsætning af, at kommunerne i fællesskab overholder de aftalte rammer for 2024, som de fremgår af økonomaftalen for 2024, der er indgået mellem KL på vegne af kommunerne og Regeringen, vedr. servicerammer, anlægsrammer og kommuneskatten.

Juelsminde, den 28. september 2023

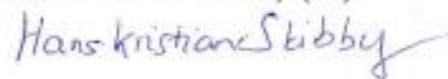

Ole Vind (Borgmester)

Merete Skovgaard Jensen (V)

Kasper Glyngø (A)

Hans Kristian Skibby (Æ)

Ove Kjærskov Nielsen (O)

Mads-Peder Winther Søby (F)

Lars Jensen (C)

Rune Mikkelsen (UFP)

Bilag 1: Tiltag

VÆSENTLIGE PRIORITERINGER 2024-2027

	2024	2025	2026	2027
Økonomiudvalget	19,6	18,0	17,8	17,3
Barselspulje	2,0	2,0	2,0	2,0
Forsikringer	4,6	4,6	4,6	4,6
Honorarmodel	4,2	4,2	4,2	4,2
IT-udgifter	2,6	2,6	2,6	2,6
Konkurrenceudsættelse	2,8	2,8	2,8	2,8
Ny struktur og vækstdagorden i VTF	7,6	7,6	7,6	7,6
Opsamling af puljer	1,6	1,6	1,6	1,6
Valgudgifter og politikkerpakker	0,4	0,6	0,4	-
Social frikort og Jobfokus-investering	1,1	1,1	1,1	1,1
Genbesøg af puljer mm.	- 8,6	- 8,6	- 8,6	- 8,6
Seniorråd	0,1	0,1	0,1	0,1
Kompetenceløft	0,3	0,3	0,3	0,3
Ny pris- og lønfremskrivning af forslag	1,0	- 0,9	- 0,9	- 1,0

Udvalget for Beskæftigelse	- 3,6	- 3,6	- 3,6	- 3,6
Investeringsforslag	- 1,8	- 1,8	- 1,8	- 1,8
Kompetenceporten	- 0,7	- 0,7	- 0,7	- 0,7
Flere i Job	- 0,6	- 0,6	- 0,6	- 0,6
Socialt frikort	- 0,5	- 0,5	- 0,5	- 0,5

Udvalget for Fællesskab	3,0	2,1	2,1	2,1
Kompensation for regionale ruter frafalder	1,3	1,3	1,3	1,3

Midttrafik		0,8		0,8		0,8		0,8
Omprioritering indenfor udvalget	-	2,1	-	2,1	-	2,1		2,1
Delvis tilbageførsel lokaletilskud		2,0		2,0		2,0		2,0
Ekstern analyse fritidsområdet		0,3						
Råd (via ansøgning)		0,2		0,1		0,1		0,1
Veteranpolitik		0,1						
Oplev kulturen og biblioteksstrategi		0,2						
Knudepunkt		0,2						

Udvalget for Vækst og Klima		0,6		-		-		-
Klimasekretariat		4,0		4,0		4,0		4,0
Compas udgår	-	1,2	-	1,2	-	1,2		1,2
Omprioritering indenfor udvalget	-	2,8	-	2,8	-	2,8		2,8
Udvikling af partnerskab for cirkulær økonomi		0,6						

Udvalget for Teknik og Miljø		1,0		1,0		1,0		1,0
Havmiljø og grøn turisme		0,1		0,1		0,1		0,1
Omprioritering indenfor udvalget	-	0,1	-	0,1	-	0,1		0,1
Rengøring byer		1,0		1,0		1,0		1,0

Udvalget for Social Omsorg		14,7		20,2		22,4		25,2
Kærminde inkl. Tomgangsleje		16,4		22,2		29,9		32,4
Biler - dyrere bilflåde		1,7		1,7		1,7		1,7
IT-udgifter		2,9		2,7		2,4		2,4
Rekruttering af 2-sprogede		0,8		1,2		1,2		1,2
SOSU-elever		1,5		-		-		-
Aktiviteter løftes i specialiseret normering	-	0,7	-	1,0	-	1,3		1,5
Demenspladser omlægges til Kærminde		-		-		6,1		6,1
Implementering af køkken Kærminde	-	0,5	-	-	-	-		-

Salg af pladser	-	3,8	-	3,8	-	3,8	-	3,8
Samling af demensdaghjemsplasser	-	2,0	-	2,0	-	2,0	-	2,0
Serviceniveau aflastning	-	0,9	-	0,9	-	0,9	-	0,9
Yderligere omprioritering	-	2,5	-	1,7	-	0,4	-	-
Diætistteam	-	0,4	-	0,4	-	0,4	-	0,4
Åbne aktiviteter	-	1,5	-	1,5	-	1,5	-	1,5
Øget ramme botilbud		2,4		2,4		2,4		2,4
Tilbageførsel demensaflaster		0,8		0,8		0,8		0,8
Ny rengøringspakke		0,5		0,5		0,5		0,5

Udvalget for Læring		19,4		12,7		7,7		2,7
Forbrugsafgifter Årupvej		0,2		0,6		0,6		0,6
Forbrugsafgifter Lille Dalby		0,2		0,2		0,5		0,5
Forbrugsafgifter Tørring		0,2		0,2		0,2		0,2
Rengøring institutioner		0,1		0,1		0,1		0,1
Rengøring Pavillion		0,0		0,0		0,0		0,0
Segregeret undervisning		15,0		10,0		5,0		-
Stordagpleje		2,0		-		-		-
Ændret børnehavealder		6,0		6,0		6,0		6,0
Minimumsnormering, inklusionspulje og åbningstid	-	5,7	-	4,3	-	4,7	-	4,7
Forhøjet pris til hjemmepasning		0,4						
Erhvervsklasse		1,0						

I alt

54,7

50,4

47,4

44,8

Bilag 2: Hovedoversigt

Mio. kr.	2024	2025	2026	2027
<i>Indtægter</i>				
Skatter	-2.738,0	-2.750,5	-2.880,5	-3.015,3
Udligning og tilskud	-558,9	-698,1	-825,4	-813,9
Yderligere indtægter	-64,2	-5,6	-17,9	-11,6
Indtægter i alt	-3.361,1	-3.454,1	-3.723,8	-3.840,8
<i>Driftsudgifter</i>				
Serviceudgifter	2.270,7	2.396,3	2.530,1	2.688,3
Grønthøster fjernet i alle år	0,0	20,0	20,0	20,0
Serviceudgifter, adm. oplæg	41,8	40,4	37,4	34,8
Yderligere serviceudgifter	12,9	10,0	10,0	10,0
Overførselsudgifter	881,9	892,6	899,0	906,2
Yderligere overførselsudgifter	-4,9	-4,9	-4,9	-4,9
Renter	9,9	10,3	11,3	11,9
Driftsudgifter i alt	3.212,4	3.364,7	3.502,9	3.666,4
Ordinær driftsvirksomhed i alt	-148,7	-89,4	-220,9	-174,4
Anlægsudgifter, adm. oplæg	70,5	75,4	80,8	83,4
Yderligere anlægsudgifter	18,3	-17,5	18,7	25,0
LBF, balanceforskydninger, afdrag på gæld, lån	44,6	30,7	50,7	52,7
Optag af lån samt renter og afdrag	-6,0	0,7	0,7	0,7
Kasseændring i alt	-21,3	-0,1	-70,0	-12,6